

Turun yliopisto/ Petri Sjöblom

Turun yliopiston ylioppilaskunnan lausunto hallituksen esityksestä opintotukilain muuttamiseksi

Turun yliopiston ylioppilaskunta kiittää Turun yliopistoa mahdollisuudesta kommentoida opintotukilain muuttamista.

Lyhyesti

- TYY pitää esitettyä lakimuutosta ongelmallisena ja huonosti perusteltuna. Lakimuutoksessa esitetyt argumentit muutoksen yhdenvertaisuudesta ja selkeydestä ovat ristiriitaisia.
- Kansantalouden kannalta on hyvin lyhytnäköistä estää yksilön mahdollisuuksia kouluttautua monipuolisesti ja täydentää osaamistaan. Työelämä muuttuu jatkuvasti ja työurien pidentämisen näkökulmasta on tärkeintä varmistaa, että kaikki pääsevät kiinni työelämään.
- TYY on huolissaan, että esitetyn muutoksen jälkeen opintoalan valinnasta tulee jatkossa suurempi riski ja on ehdottomasti sitä mieltä, että alan vaihtamisen tulee olla jatkossakin mahdollista.
- Erityisen huolestuttavana TYY pitää sitä, että luonnoksessa esitetään ammattikorkeakoulututkintojen rinnastamista samantasoisiksi yliopistotutkintojen kanssa.
- TYY pitää erityisen huolestuttavana sitä, että myös tämä opintotuen tiukennus kohdistuu käytännössä kandidivaiheen opintoihin.

Tarkempia huomioita

Esitys perustuu valtioneuvoston kehyspäättöksen mukaiseen linjaukseen, jonka mukaan toisen samantasoisien korkeakoulututkinnon suorittamiseen ei jatkossa myönnetä opintotukea. Tukea ei myönnettäisi riippumatta siitä, onko opiskelija saanut opintotukea ensin suoritetun tutkinnon suorittamiseksi.

TYY vastustaa uudistusta kokonaisuudessaan. Kansantalouden kannalta on hyvin lyhytnäköistä estää mahdollisuuksia kouluttautua monipuolisesti ja täydentää osaamistaan. Työelämä muuttuu jatkuvasti ja työurien pidentämisen näkökulmasta on tärkeintä varmistaa, että kaikki pääsevät kiinni työelämään. Mahdollistamalla yksilölliset opintopolut pystytään myös tukemaan yksilöiden osaamisen kartuttamista muuttuvien työelämän vaatimusten mukaan. Poikkitieteellinen ja monialainen osaaminen hyödyttävät tieteellisen tutkimuksen tekemistä, palvelevat työelämän tarpeita ja luovat pohjaa uusille innovaatioille. Koulutustarjonta on aina vähintään viisi vuotta työelämän sykliä jäljessä.

Korkeakoulutettujen työttömyys on lisääntynyt viime vuosina, eikä lisäkoulutuksen hankkimista ole perusteltua vaikeuttaa entisestään.

TYY on ehdottomasti sitä mieltä, että alan vaihtamisen tulee olla jatkossakin mahdollista. Kaikki nuoret eivät löydä omaa alaansa yhtä aikaisessa vaiheessa. Tähän voidaan vaikuttaa jonkin verran ohjauksella, mutta oikean opintoalan löytämisessä kestää kauemmin. Esityksessä pyritään saamaan opiskelijat tekemään opintoalan vaihdos mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tätä ei ole järkevää toteuttaa vaikeuttamalla taloudellisesti alan vaihtoa. Tämän tulisi tapahtua yksilöllisiä opintopolkuja mahdollistamalla. Oman alan löytäminen tukee työssä jaksamista ja auttaa työurien pidentämisessä sekä keskeltä että lopusta. Lisäksi tulisi huomioida, että valintauudistuksen siirtymäväylät ovat vielä epäselvät.

Erityisen huolestuttavana pidämme sitä, että luonnoksessa esitetään ammattikorkeakoulututkintojen rinnastamista samantasoisiksi yliopistotutkintojen kanssa. Esitetyn muutoksen myötä opintoalan valinnasta tulee jatkossa entistä suurempi riski. On tärkeää, että koulutus nähtäisiin myös jatkossa mahdollisuutena. Monet opiskelijat vaihtavat alaa yliopiston ja ammattikorkeakoulun välillä, ja jo nykyjärjestelmä, jossa opintotuki myönnetään kaksiportaisesti, on vaikeuttanut monien alanvaihtajien toimeentulotilannetta jo ennen alemman tutkinnon valmistumista. Toimeentulon haasteiden lisäksi aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytännöt ovat vielä suurelta osin toimimattomia. Siirtymämahdollisuudet korkeakoulujärjestelmien välillä, tai jopa oppiaineesta toiseen ontuvat. Esitetty muutos ei tulisi lisäämään yhdenvertaisuutta, vaan päinvastoin lisäisi epätasa-arvoista kohtelua entisestään ensikertaa hakevien ja tutkintokokonaisuuden loppuunsaattavien välillä. Tuen kiristyksen alemman tutkinnon osalta vaikeuttavat erityisen paljon myös kansainvälistymisjaksojen suorittamista.

Esimerkiksi Turun yliopistossa suurin osa hoitotiedettä opiskelevista käytännössä edes voi päästä opiskelemaan ilman aiempaa ammattikorkeakoulututkintoa. Esityksen toteutuessa suurin osa hoitotieteiden opiskelijoista ei voisi saada tukea kandivaiheen opintoihin.

Lisäksi TYY on huolissaan siitä, että myös tämä opintotuen tiukennus kohdistuu käytännössä kandivaiheen opintoihin. Kandivaiheen tukea on kiristetty jo kaksiportaistamisen ja tukikuukausien määrän vähentämisen yhteydessä. Se, että tuki loppuu yhä useammalta jo ennen maisteriopintoja, aiheuttaa opintojen viivästymistä, lisää opiskelijoiden työntekoa, siirtää osan opiskelijoista toimeentulotuen piiriin ja voi lisätä opintojen keskeyttämistä. Yhtenä uudistuksen riskinä on myös, etteivät opiskelijat uskalla suorittaa ensimmäistä tutkintoaan loppuun suunnitellessaan alan vaihtoa.

Esityksessä tuodaan esille, että sen toteuttaminen monimutkaistaa opintotuen myöntämistä, ja että se tulee vaatimaan lisää hallintotyötä sekä korkeakoulujen että kansaneläkelaitoksen virkailijoilta. Tämän lisäksi lakimuutoksesta saatavat säästöt ovat hyvin minimaaliset.

Turussa 12.6.2014

Hallituksen puheenjohtaja Jussi Nieminen

Pääsihteeri Tomi Nyström

Lisätietoja:

Sosiaalipoliittinen asiantuntija Minttu Naarminen, puh. (02) 276 9614, tyy-soposihteeri@utu.fi